

Poëzie 'Kameleon' van Charlotte Van den Broeck

Opa, neem je een hoertje mee?

Veelbelovende dichteres speelt slim met de naïeve blik

Kijk, als je met zo'n strofe de poëzie binnen komt vallen, dan kun je iets. Bedenk even dat in de regels hieraan voorafgaand een opa en een kleindochter samen in de atlas kijken, die ligt opengeslagen bij de hoofdstad van Roemenië.

Dat men daar 'een schitterende verzameling hoertjes' had en dat ik dacht, dat een hoer zoiets als de Eiffeltoren was en hem verweet dat hij daarvan nooit een miniatuurversie voor mij meebracht.

Aan het woord is Charlotte Van den Broeck (1991), een jonge Vlaamse dichtster die onlangs debuteerde met de bundel 'Kameleon'. Net als veel leeftijdgenoten maakte ook zij eerst naam op het podium. Zoals ze ook voor de jury van de Turing Nationale Gedichtenwedstrijd geen volslagen onbekende is: tot twee keer toe wist ze door de dringen tot de laatste honderd van deze schrijfwedstrijd.

En nu ligt er een hele bundel, eentje waarin Van den Broeck origineel vorm geeft aan het complexe begrip 'identiteit'. Haar belangrijkste troef is daarbij de 'schijn van het naïeve', volgens het voorafgaande motto van Friedrich

Schiller een kenmerkende eigenschap van de vrouw. Dat 'naïeve' speelt de dichtster vernuftig uit, een veel gebruikte kunstenaarstruc. De éne keer adopteert ze een kinderlijke blik (zie die hoertjes en die Eiffeltoren), dan weer een schalks-vrouwelijke, een studieuze of een droogkomische. Die blik richt zich vooral op de vrouw en het vrouwelijk of meisjeslichaam en hoe zich dat tot anderen verhoudt: tot familie (grootvader, grootmoeder, moeder), vriendjes, vrouwen, de wereld. Van den Broeck weet de herinneringen, plaatsen en gevoelens die in een lichaam opgeslagen liggen om te zetten in vloeiende gedichten vol verrassende beeldtaal. Zo laat ze groeiende kinderen 'schreeuwen dat hun lichaam niet langer in hun omtrek past'. En over de geboorte van een kind schrijft ze: "Vrouwen trekken bouillon van zichzelf in het badwater / tot hun binnenste in de vorm van een kind uit hen kookt." Voorspelbaar wordt het nooit.

Kunstgreep of niet, Van den Broecks 'naïeve blik' houdt een belofte in, alleen al om de humor die toch nooit gewild grappig wordt. Meisjes die hun eerste voorzichtige schreden op het liefdespad zetten, doen dat na bestudering van wilde dieren uit een natuurfilm:

We kijken natuurdocumentaires:
 geslachtsrijp wijfje op savanne
 op de sofa plannen we een studiereis
 van het ene lijf naar het andere.

Dat neemt niet weg dat ook dit debuut mindere gedichten kent – een vers over de vrouw en haar handtas bijvoorbeeld, is hooguit wel aardig. Maar het moet toch raar lopen als deze bundel straks niet tussen de genomineerden voor de C. Budingh'-prijs staat.

Ze laat zien welke

herinneringen
opgeslagen liggen in
het meisjeslichaam

Boekarest

Sommige plaatsen zijn zo klein
 dat ze in een vingertop passen
 Ik probeer te wijzen waar alles is geweest
 maar ik weet het zelf nog amper.

Tussen het puin van het vergeten staat de boekenkast
 van mijn grootvader en de zondagmiddag
 waarop we samen de atlas lazen, zijn vinger
 op de hoofdstad van Roemenië.

Dat men daar 'een schitterende verzameling hoertjes' had
 en dat ik dacht, dat een hoer zoiets als de Eiffeltoren was
 en hem verweet dat hij daarvan nooit
 een miniatuurversie voor mij meebracht.

Later bleken landsgrenzen en grootvaders relatief
 enkel die middag staat in reliëfalfabet
 in de pagina's van de atlas, als de middag
 waarop ik in hem nog een uitstekend gids zag.

CHARLOTTE VAN DEN BROECK

Charlotte Van den Broeck: Kameleon.
 De Arbeiderspers; 64 blz. € 18,99

